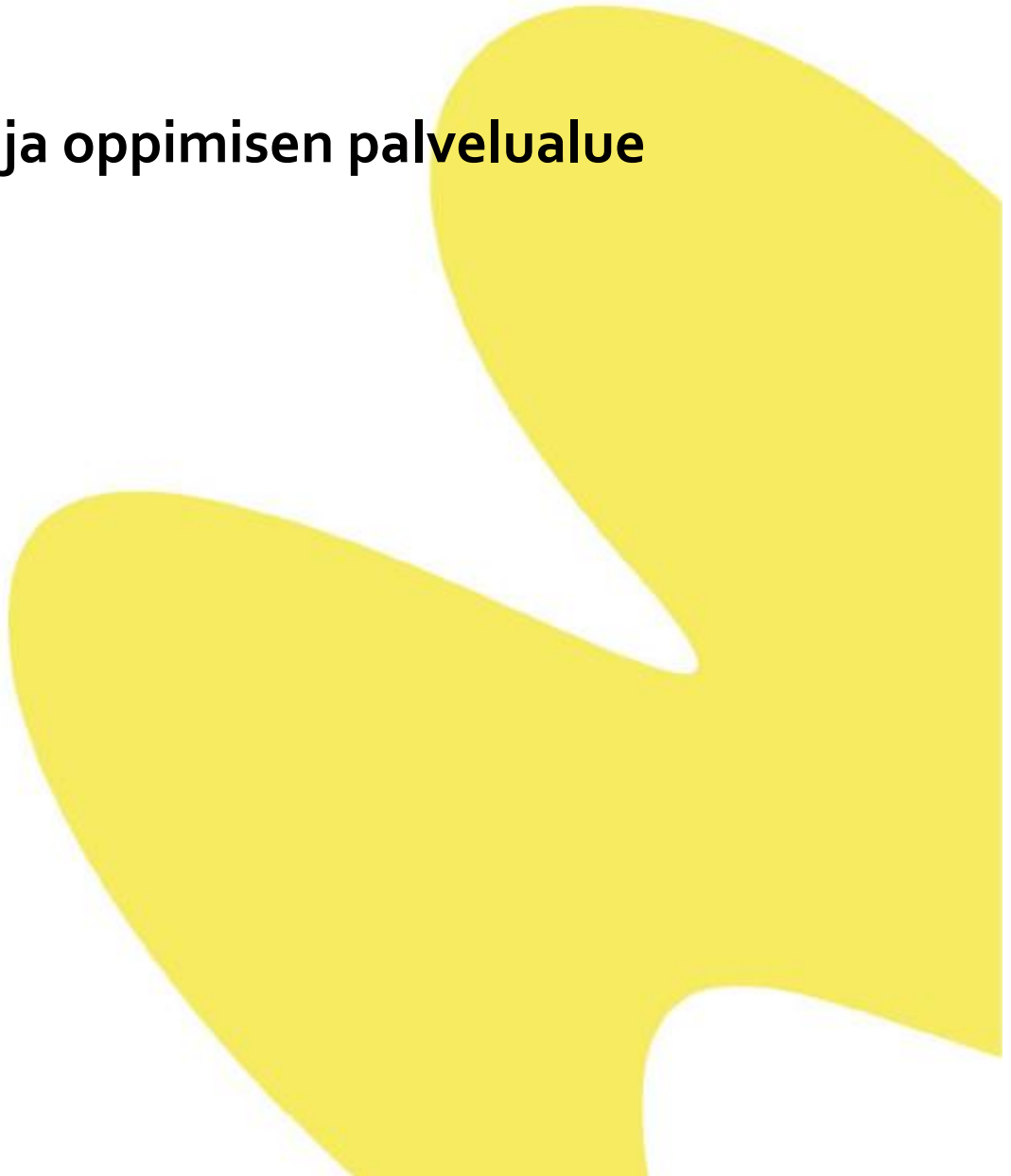

KUOPIO

Käyttösuunnitelma 2024

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Sisällys

Käyttösuunnitelma - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	2
Tuloslaskelmat - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	5
Investoinnit - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	8
Talousarvion sitovuus - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	10
Henkilöstösuunnitelma - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	11
Varhaiskasvatuspalvelut	12
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	18
Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut	29
Taiteen perusopetus / Avustukset 2024	36

Käyttösuunnitelma - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

Johdanto

Talousarvion käyttösuunnitelman tarkoitus

Talousarvion käyttösuunnitelmalla tarkoitetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää toiminta- ja taloussuunnitelmaa yksityiskohtaisempaa toiminnallista ja taloudellista selvitystä tehtävistä ja määrärahoista. Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualueille sekä asettavat tarkennetut tavoitteet tuotettaville palveluille. Investointimäärärahat jaetaan eri hankkeille ja kohteille tarpeen mukaan.

Talousarvion käyttösuunnitelman laatimisen velvoite

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Valtuuston hyväksyttyä talousarvion kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät talousarvion käyttösuunnitelmista eli tarkistavat talousarvioesityksiinsä sisältyneet alustavat esitykset käyttösuunnitelmiksi. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan lautakuntien on laadittava talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat siten, että ne on hyväksytty 14.12.2023 mennessä. Kaupunginhallitus hyväksyy elinvoima- ja konsernipalvelujen, yleishallinnon ja Tilapalvelujen käyttösuunnitelmat 18.12.2023. Samassa yhteydessä annetaan lautakuntien hyväksymät käyttösuunnitelmat kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Epävarma maailmantilanne, polarisaatiokehitys, sosiaalisen median ilmiöt ja perheiden jaksaminen ovat koronapandemian jälkiseurauksien lisäksi vaikuttaneet lasten ja nuorten hyvinvointiin. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelujen tarve on kasvanut. Lakimuutokset sekä lain edellyttämät mitoitusvaatimukset lisäävät järjestämiskustannuksia kuten myös kasvava henkilöstö ja tilatarpeet. Kuopion kaupungin laajan ja saaristomaisen alueen vuoksi palvelutarpeen kasvu on alueellisesti epätasaista. Työvoiman saanti reuna-alueille heikkenee.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntään vaikuttaa edelleen jatkuva syntyvyyden lasku, mutta asiakasmaksujen aleneminen puolestaan voi nostaa osallistumisastetta. Perhevapaaudistuksen seurauksena yhä pienempiä lapsia tulee varhaiskasvatuspalveluiden piiriin ja vuorohoidon tarve on kasvussa. Siten lapsimäärä varhaiskasvatuspalveluissa tulee todennäköisesti pysymään nykyisellä tasolla.

Perusopetuksen oppilaiden kokonaismäärän ennakoidaan vähenevän syksystä 2024 alkaen edelliseen lukuvuoteen verrattuna, mutta alueiden väliset erot ovat suuret. Oppilasmäärissä odotetaan pientä kasvua eteläisellä maaseutualueella ja väheneminen on voimakkainta Nilsiä ja Juankosken alueilla. Muilla alueilla oppilasmäärä pysyy melko tasaisena tai vähenee.

Palveluverkoston ja opetusresurssin tarkastelussa otetaan huomioon tilojen monipuolinen käyttö, monialaisen ja uudenlaisen palvelu- ja toimintakulttuurin kehittäminen ja alueiden tarpeet.

Oppivelvollisuuden laajeneminen ja maksuton toinen aste (laitteiden ja materiaalien hankinta ja hallinnointi) lisäävät kustannuksia vielä vuonna 2024, minkä jälkeen kustannusvaikutus tasaantuu, kun kaikki lukiolaiset ovat maksuttomuuden piirissä. Lukiokoulutuksessa on aloitettu erilaisia tukimuotoja opiskelijoiden jaksamisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnan valvontavelvollisuus ja opiskelupaikan osoittamistehtävä ovat tuoneet mukanaan lisävastuita. Tehostuneen valvonnan yhteydessä on löytynyt lisää koulua käymättömiä oppivelvollisia, joita varten on kehitettävä vahvaa tukea tarjoavaa TUVa-koulutusta.

Pohjois-Savon hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta. Yhteistyön rakenteiden luominen on kesken. Keskeneräiset rakenteet sekä lakien ristiriidat ja tulkintavaikeudet hankaloittavat opiskeluhoitoa ja tuen järjestämistä ja siten lasten ja nuorten edun toteutumista.

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi uuden kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman, joka viitoittaa toimintaa vuoteen 2030 saakka. Kevään 2023 aikana päiväkodinjohtajat ja rehtorit konkretisoivat ja priorisoivat ohjelman toimenpiteet vuosille 2023–2024.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja erityisen tuen lainsäädäntöä on uudistettu. Ne edellyttävät kouluun kiinnittymisen ja erityisen tuen kokonaisuuden tarkastelua vuonna 2024.

Ensimmäinen Nuorisopalvelujen perussuunnitelma (NUPS) on valmisteilla ja otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana. Nuorten vapaa-ajan digitalisoituminen vaatii nuorisopalveluilta työn kehittämistä ja suuntaamista digitaalisten nuorisopalveluiden kehittämiseen enenevässä määrin. Nuorisopalvelujen kokonaisuutta tarkastellaan, sillä myös koulu- ja oppilaitosyhteistyön, alueille ns. jalkautumisen ja liikkuvan nuorisotyön avulla tavoitetaan niitä nuoria, jotka eivät käy tai pysty käymään nuorisotiloilla.

Digitaalisten palveluiden (esim. laitteet, sovellukset ja oppimisympäristöt) käyttöä osana kasvatusta, opetusta ja oppimista kehitetään vastaamaan valtakunnallisia linjauksia, kuten opetus- ja kulttuuriministeriön Uudet lukutaidot -kehittämishjelmaa. Tavoitteena on, että lapset ja nuoret saavuttavat yhdenvertaiset ja riittävät digitaidot, jotta heillä on valmiudet toimia yhteiskunnassa digitaalisten palveluiden aktiivisina ja tuottajina. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi henkilöstön digi- ja tietoturvaosaamista päivitetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Lisäksi kiinnitetään huomiota digitalisaatiota edistävien hankkeiden vaikuttavuusarviointiin, jotta voidaan todentaa digitalisaation edistymistä sekä seurata digitalisaatiolla tavoiteltavien säästötavoitteiden toteutumista.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavien lasten ja nuorten määrä jatkaa kasvuaan. Maahanmuuttajille annetaan kohdennettuja palveluja ja tukea. Sotaa pakenevia varten on moninkertaistettu perusopetukseen valmistavaa opetusta ja käynnistetty tutkintokoulutukseen valmistava (TUVA) suomi toisena kielenä (S2) koulutus. Palvelutarpeita lisää myös Kuopioon kesällä 2023 perustettu Maahanmuuttoviraston 21-paikkainen alaikäisyksikkö. Sen jatkoksi suunnitellaan perheryhmäkodin perustamista Kuopioon. Työperäisen kansainvälistymisen tukemiseksi on luotu kansainvälinen kasvun ja oppimisen polku perusopetukseen, English Transition Class. Kotikansainvälisyyden lisäksi toteutetaan erilaisia kansainvälisyshankkeita ja -yhteistyötoimintoja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä vähenee haja-asutusalueilla, joilla lapsi- ja oppilasmäärät ovat pieniä. Tällä on vaikutuksia laadukkaan kasvatus- ja opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestämiseen, kustannuksiin ja haasteisiin saada osaavaa henkilökuntaa.

Varhaiskasvatuksessa opettajien ja erityisopettajien rekrytointi on haasteellista koko kaupungin alueella kuten valtakunnallisestikin. Varhaiskasvatuksessa henkilöstörakennetta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2030 alkaen, jolloin kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoitukseen laskettavasta henkilökunnasta kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Kyseisestä kahdesta kolmasosasta vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Lakimuutos huomioidaan jatkossa rekrytointiprosesseissa.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkostoa, sen laajuutta ja palvelevuutta tarkastellaan jatkuvana prosessina eri palvelutoimintojen näkökulmat ja alueiden kehitys huomioiden. Kasvun ja oppimisen palvelut osallistuvat aktiivisesti dynaamisen ja ajantasaisen palveluverkostotyön kehittämiseen. Samalla kehitetään myös palvelukonsepteja tilojen yhteiskäytön mahdollistamiseksi ja tilatarpeen optimoimiseksi.

Kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma on uudistettu varhaiskasvatuksen, opetuksen ja nuorisopalvelujen yhteiseksi toimintaa ohjaavaksi asiakirjaksi, kasvatus- ja koulutuspoliittiseksi ohjelmaksi. Ohjelmaa toteutetaan lukuvuosittain priorisoitujen toimenpiteiden avulla.

Yhtenä päätoimenpiteistä on varmistaa jokaisen lapsen ja nuoren pääsy omaan parhaaseensa. Varhaisen tuen kysyntä kasvaa kaikissa lasten ja nuorten palveluissa. Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa tiivistetään ja kehitetään varhaisen tuen palvelujen kehittämiseksi. Tavoitteena on kehittää toimintamalleja, joissa jatkuvaan kysynnän

kasvuun pystytään vastaamaan varhaisessa vaiheessa. Lasten ja nuorten palveluissa on käytössä Yhdessä aika -toimintamalli (Perhekeskus), jota kehitetään edelleen yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Toisena päätoimenpiteenä tuetaan ryhmään kuulumista ja kiinnittymistä. Vuoden 2024 aikana edistetään tunne ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä, poissaolojen seurantaa ja puuttumista sekä kiusaamisen ehkäisyä ja siihen tarttumista. Lisäksi vahvistetaan henkilöstön pysyvyyttä. Työssä painotetaan toimintakulttuurin ja laadun kehittämistä, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia sekä lapsi/nuori -keskiössä -periaatetta.

Toimintaympäristön voimakas muuttuminen edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä. Osaamisen kehittämisen suunnitelmallisuutta ja yhteis-/tiimityötä parannetaan sekä toteutetaan myös alueellisena yhteistyönä. Digitaalisten palvelujen tulee olla jokaisen lapsen, nuoren sekä opetus- ja kasvatushenkilöstön aktiivisessa käytössä. Hanke- ja digiasioiden merkitys ja määrä on kasvanut. Niiden hallintoa varhaiskasvatuksessa ja opetuspalveluissa on välttämätöntä kehittää. Digitaalista teknologiaa (esim. laitteet ja AV-tekniikka) ylläpidetään ja päivitetään siten, että se tukee pedagogisia ratkaisuja varmistaen tietoturvallisen ja ajanmukaisen käytön.

Toiminnan laadun seuraamiseksi ja kehittämiseksi luodaan perusopetukseen toistuva asiakaskysely.

Lukioiden yhteistoimintaa tiivistetään ja kehitetään digitaalisin ja monimuoto-opetuksen keinoin lukiokoulutuksen saatavuuden turvaamiseksi. Keskustakampuksen hallintomallia kehitetään yhdessä kolmen lukion kanssa. Toisen kampuksen suunnittelua tutkitaan "Koulu palveluna" (koulu oppimista tukevien resurssien verkostona) konseptin avulla, jossa mahdollinen siirtyminen Savilahden tiedekampuksen alueelle voisi olla mahdollista 5–10 vuoden aikajänteellä.

Yhdessä tekeminen verkostoissa on yksi painopiste toiminnassa. Osallistutaan kansallisiin ja kansainvälisiin kasvatusta, oppimista ja opetusta edistäviin verkostoihin. Integroidutaan aikaisempaa paremmin paikalliseen lähiyhteisöön (yritykset, kolmas sektori, asukasyhdistykset ym.). Innovaatioita ja uuden kehittämistä edistetään kokeilukulttuurilla.

Riistaveden monitoimijatalo, jossa toimivat yhtenäiskoulu, kirjasto sekä nuorisopalvelut, aloitti toimintansa elokuussa 2023. Pirtin koulun (0–6) palveluntuottajahankinta etenee loppuvuoden 2023 aikana ja suunnitelmien kehitysvaihe ajoittuu keväälle 2024. Pyörön ja Jynkän päiväkotien palveluntuottajahankinta ja suunnitelmien kehitysvaihe etenevät loppuvuoden 2023 sekä kevään 2024 aikana. Sinikellon päiväkodin uudisrakennus otetaan käyttöön loppuvuodesta 2024. Tarveselvityksiä on käynnissä seuraavilla alueilla: Särkiniemi-Jynkkä-Neulamäki-Savilahti (perusopetus & Särkiniemen varhaiskasvatus), Neulamäki-Savilahti (vaka) sekä Inkilänmäki-Kettulanlahti (vaka & perusopetus).

Eteläisellä alueella erityisesti Pirtin, Hiltulanlahden ja Martti Ahtisaaren koulun oppilasmäärä kasvaa edelleen ja koulut tarvitsevat lisätilaa. Eteläisen alueen yläkoululaisten määrän kasvuun on varauduttava.

Tuloslaskelmat - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	13 970	13 825	13 025	-800	-5,8 %
Myyntitulot	2 897	3 162	3 161	-1	0,0 %
Maksutulot	5 059	4 686	3 881	-805	-17,2 %
Tuet ja avustukset	5 584	5 530	5 544	14	0,3 %
Muut toimintatulot	430	447	439	-8	-1,8 %
Tilavuokratulot	331	360	331	-29	-8,1 %
Muut vuokratulot	43	19	39	20	105,3 %
Muut tulot	57	68	69	1	1,5 %
TOIMINTAMENOT	-235 844	-251 600	-257 709	-6 110	2,4 %
Henkilöstömenot	-127 212	-137 159	-139 053	-1 894	1,4 %
Palkat ja palkkiot	-102 822	-108 804	-111 449	-2 645	2,4 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-20 245	-23 723	-24 141	-418	1,8 %
Muut henkilösivumenot	-4 145	-4 632	-3 463	1 169	-25,2 %
Palvelujen ostot	-46 890	-47 642	-49 206	-1 564	3,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 487	-4 117	-4 455	-338	8,2 %
Avustukset	-4 477	-4 362	-4 362	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-53 778	-58 320	-60 644	-2 324	4,1 %
Tilavuokramenot	-53 541	-58 129	-60 538	-2 409	4,1 %
Muut vuokramenot	-130	-26	59	85	-319,2 %
Muut menot	-108	-165	-165	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-221 874	-237 774	-244 684	-6 910	2,9 %

Tuloslaskelmat vastuualueittain

	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	5 321	4 905	4 105	-800	-16,3 %
Myyntitulot	275	205	205	0	0,0 %
Maksutulot	4 243	4 146	3 346	-800	-19,3 %
Tuet ja avustukset	794	554	554	0	0,0 %
Muut toimintatulot	9	0	0	0	
Tilavuokratulot	7	0	0	0	
Muut vuokratulot	0	0	0	0	
Muut tulot	2	0	0	0	
TOIMINTAMENOT	-90 768	-96 124	-98 313	-2 189	2,3 %
Henkilöstömenot	-47 199	-50 952	-51 576	-624	1,2 %
Palkat ja palkkiot	-37 511	-40 451	-41 264	-813	2,0 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-8 160	-8 768	-9 017	-249	2,8 %
Muut henkilösivumenot	-1 528	-1 733	-1 295	438	-25,3 %
Palvelujen ostot	-23 595	-24 093	-24 638	-545	2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-437	-509	-509	0	0,0 %
Avustukset	-4 336	-4 200	-4 200	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-15 201	-16 371	-17 390	-1 019	6,2 %
Tilavuokramenot	-15 161	-16 338	-17 423	-1 085	6,6 %
Muut vuokramenot	-27	-1	65	66	-6600,0 %
Muut menot	-13	-32	-32	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-85 447	-91 220	-94 208	-2 988	3,3 %

Perusopetus- ja nuorisopalvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	6 693	7 575	7 575	0	0,0 %
Myyntitulot	2 295	2 508	2 507	-1	-0,0 %
Maksutulot	480	515	510	-5	-1,0 %
Tuet ja avustukset	3 532	4 140	4 154	14	0,3 %
Muut toimintatulot	386	412	404	-8	-1,9 %
Tilavuokratulot	295	327	298	-29	-8,9 %
Muut vuokratulot	41	19	48	20	105,3 %
Muut tulot	49	66	67	1	1,5 %
TOIMINTAMENOT	-119 617	-130 395	-134 240	-3 845	3,0 %
Henkilöstömenot	-63 631	-71 186	-72 736	-1 550	2,2 %
Palkat ja palkkiot	-51 960	-56 428	-58 348	-1 920	3,4 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-9 587	-12 364	-12 585	-221	1,8 %
Muut henkilösivumenot	-2 085	-2 395	-1 803	592	-24,7 %
Palvelujen ostot	-20 501	-21 213	-22 296	-1 083	5,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 049	-2 198	-2 238	-40	1,8 %
Avustukset	-102	-135	-135	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-33 333	-35 663	-36 835	-1 172	3,3 %
Tilavuokramenot	-33 237	-35 596	-36 785	-1 199	3,4 %
Muut vuokramenot	-70	-23	-6	17	-73,9 %
Muut menot	-26	-44	-44	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-112 924	-122 820	-126 665	-3 845	3,1 %

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	1 461	1 343	1 343	0	0,0 %
Myyntitulot	302	449	449	0	0,0 %
Maksutulot	336	25	25	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	786	834	834	0	0,0 %
Muut toimintatulot	36	35	35	0	0,0 %
Tilavuokratulot	29	33	33	0	0,0 %
Muut vuokratulot	2	0	0	0	
Muut tulot	5	2	2	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-20 792	-24 104	-24 694	-590	2,5 %
Henkilöstömenot	-12 614	-14 344	-14 518	-174	1,2 %
Palkat ja palkkiot	-10 362	-11 382	-11 647	-265	2,3 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-1 838	-2 481	-2 512	-31	1,2 %
Muut henkilösivumenot	-415	-481	-360	121	-25,2 %
Palvelujen ostot	-2 398	-2 247	-2 243	4	-0,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-978	-1 403	-1 703	-300	21,4 %
Avustukset	-2	0	0	0	
Muut toimintamenot	-4 800	-6 110	-6 230	-120	2,0 %
Tilavuokramenot	-4 702	-6 022	-6 142	-120	2,0 %
Muut vuokramenot	-30	0	0	0	
Muut menot	-68	-88	-88	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-19 332	-22 761	-23 351	-590	2,6 %

Kasvun ja oppimisen palvelualueen tukipalvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	2	2	2	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	2	2	2	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-1 333	-975	-462	514	-52,7 %
Henkilöstömenot	-1 053	-677	-222	455	-67,2 %
Palkat ja palkkiot	-768	-544	-190	354	-65,1 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-257	-111	-27	84	-75,9 %
Muut henkilösivumenot	-28	-22	-5	17	-77,1 %
Palvelujen ostot	-71	-89	-29	60	-67,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11	-7	-5	2	-28,6 %
Avustukset	-27	-27	-27	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-171	-176	-179	-3	1,7 %
Tilavuokramenot	-168	-173	-178	-5	2,9 %
Muut vuokramenot	-2	-2	0	2	
Muut menot	-1	-1	-1	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-1 331	-973	-460	514	-52,8 %

Investoinnit - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

Investoinnit 1 000 €			TA+M 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2024-2027
ICT-hankinnat								
Tietokone- ja viestintälaitteet								
Kasvun ja oppimisen lautakunta		Menot	-1 490	-1 618	-1 200	-2 100	-1 750	-6 668
Koneet ja kalusto								
Kasvun ja oppimisen lautakunta		Menot	-2 692	-1 141	-1 800	-3 900	-3 250	-10 091
Talonrakennus			Koko hanke					
Kasvun ja oppimisen palvelualue (koulut ja nuorisotilat)								
Riistaveden kouluratkaisu	uusi	13 600	-6 560					
Syvänniemen alakoulu ja päiväkoti (0-2)	vuokra		-50					
Pirtin koulu	uusi	31 000	-800	-6 570	-14 600	-9 700		-30 870
Minna Canthin yläkoulu (Mölymäki)	uusi	32 000		-500	-6 000	-17 000	-8 500	-32 000
Hatsalan klassillinen koulu (korvaava uudisrakennus)	uusi	34 000	-400			-800	-6 000	-6 800
Lippumäen/Jynkänlahden koulu	uusi/peko	31 000					-800	-800
Lyseon peruskorjaus	peko	16 000				-100	-4 400	-4 500
Alakouluverkoston tulevat ratkaisut	uusi	19 000				-250	-2 400	-2 650
		176 600	-7 810	-7 070	-20 600	-27 850	-22 100	-77 620
Kasvun ja oppimisen palvelualue (päiväkodit)								
Länsi-Puijon päiväkotiratkaisu	uusi	5 450	-100		-300	-2 600	-2 550	-5 450
Jynkän päiväkoti, 6 r	uusi	6 800	-300	-4 000	-2 700			-6 700
Pyörön päiväkoti, 10 r	uusi	10 000	-500	-4 900	-4 800			-9 700
Sinikellon päiväkoti, 10 r	uusi	9 800	-5 500	-4 300				-4 300
Saarikellon päiväkoti, 6 r	uusi	6 800	-200	-300	-3 200	-3 200		-6 700
Kaarehovin päiväkoti, 6 r	uusi	6 800				-200	-3 300	-3 500
Kantakaupungin päiväkotiratkaisu		4 000					-300	-300
		49 650	-6 600	-13 500	-11 000	-6 000	-6 150	-36 650

KASVUN JA OPPIMISEN KONEET JA KALUSTO - INVESTOINNIT	TA 2024 esitys	Tietokone- ja viestintälaitteet (sis. av-välineet)	Koneet ja kalusto
Oppimisympäristön kehittäminen modernin opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Vanhentuneen opetuskaluston ja -varusteiden uusiminen.	380 000		380 000
Perusopetuksen vanhentuneen AV-laitteikannan uusiminen (Jynkänlahti 24, Snellman, 20, Kalevala, 40)	400 000	400 000	
KOP akuutit ICT/AV-tarpeet	28 000	28 000	
Perusopetuksen oppilaslaitteiden elinkaarivaihdot (850 kpl Chromebook)	400 000	400 000	
Perusopetuksen oppilaslaitteiden elinkaarivaihdot (300 kpl Windows 11 Pro)	180 000	180 000	
Perusopetuksen oppilaslaitteiden elinkaarivaihdot (300 kpl iPad Gen6 korvaaminen)	135 000	135 000	
Lukioiden av-laitteivaihdot ja etäopetusteknologian päivitys (30 luokkaa)	45 000	45 000	
Langattoman ylioppilastutkinnon edellytysten laajentaminen (Pohjantie+Lumit)	15 000	15 000	
Lainesairaalan sairaalakoulu: Kalustaminen ja varustaminen	145 000	30 000	115 000
Lainesairaalan sairaalakoulu: immerstiivinen tila ja terapiateknologia	75 000	75 000	
Englannin kielinen koulupolku	22 000		22 000
Teknisen työn konekannan uusiminen, työturvallisuuden parantaminen.	45 000		45 000
TUVA-opetus (kasvu 2-sarjaiseksi)	12 000		12 000
Varhaiskasvatuksen vanhentuneen kaluston uusiminen ja ergonomian parantaminen.	115 000		115 000
Varhaiskasvatuksen kosketusnäyttöjen hankinta (12 kpl)	50 000	50 000	
Varhaiskasvatuksen iPad (100 kpl) ja AV-varustelun uusiminen ja täydentäminen	70 000	70 000	
Sinikellon päiväkotit; uudisrakennuksen irtokalustaminen ja varustaminen	290 000	40 000	250 000
von Wrightin lisätilat; uudisrakennuksen irtokalustaminen ja varustaminen	45 000	10 000	35 000
Jynkän esikoulutilojen laajennus; laajennusosan irtokalustaminen ja varustaminen	52 000	20 000	32 000
Jynkän nuorisotilat; uudisrakennuksen irtokalustaminen ja varustaminen	29 000		29 000
Nuorisotilojen kalustekannan ja laitteiston uusimiset	51 000	20 000	31 000
Työympäristöjen ergonomian parantaminen.	75 000		75 000
Perusopetuksen vanhentuneiden työpuhelinien päivitys (650 kpl)	100 000	100 000	
2025 sis. Mm. Pyörön ja Jynkän päiväkotien uudishankkeet			
2026 sis. Mm. Pirtin koulun uudishankkeen			
2027 sis. Mm. Mölymäen koulun uudishankkeen			
Tietokone ja viestintälaitteet			
Yhteensä	2 759 000 €	1 618 000 €	1 141 000 €

Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen palvelualueella panostetaan työergonomian parantamiseen uusimalla kalustekantaa, joka ei vastaa nykyajan vaatimuksiin.

Vuonna 2024 jatketaan työympäristöjen parantamista; peruskoulujen ja lukioiden henkilöstön kalusteratkaisuja työhyvinvointia edistävään suuntaan. Kehittäminen tapahtuu yhteistyössä Järviseudun työterveyden työfysioterapeuttien kanssa.

Vanhentunutta opetuskalustoa (mukaan lukien sähköiset oppimisvälineratkaisut) uusitaan tapauskohtaisina kokonaisuuksina modernien opetussuunnitelmatavoitteiden mukaisesti.

Vuodelle 2024 on esitetty kolmen koulun (Jynkänlahti, Snellman, Kalevala) elinkaarensa päässä olevan AV-laitteiston korvaamista uudella.

Teknisentyöntilojen ja koneiden työturvallisuus vaatii jatkuvaa päivittämistä esimerkiksi hätä-seis -kytkimien hankkimista ja asentamista työturvallisuusmääräysten mukaisesti.

Vuonna 2024 otetaan käyttöön Sinikellon päiväkodin uudisrakennus, von Wrightin vuokratrakennus (varhaiskasvatus ja perusopetus), Lainesairaalan sairaalakoulu sekä Jynkän koulun laajennus (nuorisotilat ja esikoulu)

Varhaiskasvatuksen ergonomisen ja vanhentuneen kaluston jatkuva uudistamisen tarve.

Henkilöstön toimistokalusteita uusitaan tarpeen mukaan työergonomiset lähtökohdat huomioon ottaen

Kaikissa Kasvun ja oppimisen palvelualueen hankinnoissa noudatetaan kestävän kehityksen periaatetta priorisoimalla hankintoja, kierrättämällä ensisijaisesti kaupungin olemassa olevaa, hyväkuntoista kalustoa. Hankintoja toteutetaan myös sopimustoimittajien outlet-myymälöistä.

Talousarvion sitovuus - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovuus

Käyttötaloussassa palvelualueita sitoo toimintakate. Lautakunnilla on oikeus tehdä palvelualueiden tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksia, kun ne eivät muuta toimintakatetta. Toimintakatteeseen vaikuttavat ja palvelualueiden väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Käyttötalous:

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Sitovuus

Toimintakate

Investoinnit

Kalustoinvestoinnit

Sitovuus

Toimintakulut

Kasvun ja oppimisen lautakuntaan nähden sitovuus

Käyttötalous:

Varhaiskasvatuspalvelut

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Johdon tukipalvelut

Sitovuus

Toimintakate

Toimintakate

Toimintakate

Toimintakate

Lautakunta oikeuttaa apulaiskaupunginjohtajan tekemään mahdollisia määrärahan siirtoja vastuualueiden välillä ja asiakkuusjohtajat palveluprosessien välillä ja sisällä.

Investoinnit

Kalustoinvestoinnit (apulaiskaupunginjohtaja päättää määrärahan jakamisesta vastuualueille ja palveluprosesseille)

Sitovuus

Toimintakulut

Henkilöstösuunnitelma - KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

Henkilöstösuunnitelma	TP 2022	KS 2023	Muutos	Hankkeet	KS 2024	Muutos	Eläköity-
Palvelualue yhteensä	htv	htv	2024	muutos	2024	yhteensä	misarvio
			htv	2024	htv	2023-2024	2024
				htv		htv	htv
Varhaiskasvatuspalvelut	1 166,3	1 150,5	4,5	0,0	1 155,0	4,5	33,5
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	1 143,8	1 165,3	6,9	0,0	1 172,2	6,9	25,5
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	169,7	172,6	0,6	0,0	173,2	0,6	3,0
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	47,1	2,0	-2,0	0,0	0,0	-2,0	0,0
Johdon tukipalvelut	15,0	16,9	-11,0	0,0	5,9	-11,0	0,5
Palvelualue yhteensä	2 541,9	2 507,3	-1,0	0,0	2 506,3	-1,0	62,5

Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämisarvoin ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

Eläköitymisarvio on puolet (1/2) 64 vuotta täyttävistä.

Varhaiskasvatuspalvelut: Henkilötyövuosilisäykset vuodelle 2024: 1,5 htv lisäystä lapsen oikeudesta tukeen ja yksi htv määräaikainen ict- koordinaattori hoitamaan ohjelmiston vaihtoa varten. Apulaisjohtajien käyttöönotto lisää 11 htv. Tämä kompensoituu poissaolojen vähentymisenä -11 htv. Vuoden 2023 aikana kasvun ja oppimisen tuen palveluista siirtyi 2 htv:tä varhaiskasvatuksen tukipalveluihin.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut: Oppimisen tuen varmistamiseen lisätään 2,9 htv:tä, englanninkieliseen koulupolkuun 2 htv ja nuorisopalveluihin 2 htv:tä nuorten ohjaamoon.

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut: 0,6 htv:tä oppimisen tukeen.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut: Toiminta siirtynyt hyvinvointialueelle 2023 vuoden alusta ja 2 htv:tä siirtyi varhaiskasvatuksen tukipalveluihin.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen tukipalvelut: Haltuun hankkeesta johtuen tukipalveluja siirretään Elinvoima- ja konsernipalveluihin. Vuoden 2024 alusta johdon tukipalvelut sisältävät tilahallintatiimin ja hallintosihteerit.

Varhaiskasvatuspalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupungin kasvava asukasmäärä lisää varhaiskasvatuspalveluiden tarvetta ja samalla järjestämiskustannuksia kasvavan henkilöstömäärän ja lisätilojen myötä. Lasten tuen tarpeet ovat monipuolistuneet ja kasvussa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja on alennettu jo usean vuoden ajan lakimuutosten myötä, mikä osaltaan lisää varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää ja myös palveluiden päivittäistä käyttöaikaa.

Palvelutarpeen kasvu on osittain alueellista. Lähivuosina palvelujen kasvava kysyntä painottuu erityisesti eteläiselle kaupunkialueelle. Palvelutarpeen kasvuun on kuitenkin varauduttava myös muilla kaupunkialueilla, joissa asutokantaa lisätään tulevaisuudessa. Palveluverkostoa kehitetään palvelutarvekysynnän ja tilojen käytön tehostamisen ja monipuolisen käytön näkökulmista yhdessä perusopetuksen sekä hyvinvoinnin palveluiden kanssa. Lapsimääräennusteita seurataan Venni-järjestelmässä. Vuoden loppupuolella käyttöön otetaan uusi Sinikellon päiväkoti ja Von Wrightin vuokrapäiväkoti sekä osallistutaan Särkiniemen ja keskustan alueen tarveselvityksiin sekä Saarikellon päiväkodin hankeselvitykseen. Pyörön päiväkotia rakennetaan ja se valmistuu vuonna 2025.

Maahanmuuttajien määrä kasvaa vähitellen ja heille tarvitaan varhaiskasvatuksessa kohdennettuja palveluja sekä tukitoimia, joita järjestetään yhdessä hyvinvointialueen sekä opetuspalvelujen kanssa. Työperäisen kansainvälistymisen tukemiseksi tarvitaan englanninkielistä varhaiskasvatusta, jota parhaillaan järjestetään yksityisenä palveluntuotantona. Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään inklusiivisesti esiopetuksen ryhmissä.

Sähköisten välineiden ja oppimisympäristöjen käyttö varhaiskasvatuksessa lisääntyy edelleen. Digitaalinen ympäristö on osa jokaisen lapsen arkea ja tavoitteena on, että yksiköissä on käytössään pedagogiikkaa tukeva ajanmukainen teknologia ja tietoverkot. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää laitehankintoja erillisen suunnitelman mukaisesti. Asiakastietojärjestelmän muuttuminen Efficasta Edlevoon jatkuu suunnitelman mukaisesti vuonna 2024. Muutoksen myötä järjestelmän käyttö sujuvoituu sekä henkilöstölle että asiakkaille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen oikeus tukeen vahvistui vuonna 2022 tulleen lainsäädäntöuudistuksen myötä. Lakimuutoksen johdosta hallinnollinen työ on lisääntynyt ja tuen prosesseja ollaan kehitetty lain hengen mukaiseksi. Resursseja on lisätty lasten tuen toteutumisen varmistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen vuosien 2022-2025 pedagogisena painopisteenä on tunne- ja vuorovaikutustaidot, jossa toimintakaudella 2023-2024 näkökulmana on erityisesti aikuisen ja lapsen välinen vuorovaikutus ja 2024-2025 lasten välinen vuorovaikutus. Vuonna 2022 aloitettu ProVaka -toiminta jatkuu yhteensä 6 yksikössä ja tavoitteena on lisätä mukana olevien yksiköiden määrää vuoden 2024 aikana. Lisäksi muissa yksiköissä henkilöstöä osallistuu Huomaa hyvä -koulutuksiin.

Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen jatkuu työterveyshuollon kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Esihenkilöiden Hälsa -työhyvinvointivalmennus järjestetään vielä kevään 2024 ajan.

Varhaiskasvatuksen osaaja- ja henkilöstöpula näkyy erityisesti opettajien rekrytoinneissa. Vakituisen henkilöstön lisäksi sijaisia on vaikea saada läpi vuoden. Sijaishankintaan pyritään löytämään uusia ratkaisuja. Vuonna 2024 jatketaan henkilöstösuunnittelua vuonna 2030 tulevaa henkilöstörakennemuutosta varten. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa tiivistetään, jotta löydettäisiin monimuotoisia ratkaisuja henkilöstön täydennys- ja jatkokoulutautumiseen mm. lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen sosionomiksi ja opettajaksi.

Vuonna 2024 hanketyötä tehdään joustavassa esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kehittämishankkeessa, varhaiskasvatuksen digitaalisten kehittämishankkeessa sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuushankkeessa. Kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma on laadittu varhaiskasvatus-, opetus- ja nuorisopalveluiden esihenkilöiden yhteistyönä vuonna 2022. Ohjelman täytäntöönpanoa, arviointia ja kehittämistä jatketaan yhteistyössä vuonna 2024.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		Varhaiskasvatuksen toimintaa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa.
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Tilojen käyttöä mahdollistetaan kaupunkilaisille ja huomioidaan uudisrakentamisessa tilojen monipuolinen hyödyntäminen.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Liikunnallisen elämäntavan omaksumista lapsuudesta lähtien tuetaan kaikissa varhaiskasvatuspalvelumuodoissa. Päiväkodit ja perhepäivähoito kuuluvat Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan. Yksiköihin on nimetty Liikuntamyötäjiä, joiden tehtävänä on innostaa lapsia ja henkilöstöä liikkumaan sekä kehittää lasten liikuntaa.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Vahvistetaan henkilöstön osaamista puheeksi ottamiseen sekä asiakkaiden kohtaamiseen.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Provaka-toiminta on aloitettu kuudessa päiväkotiyksikössä ja toimintaa laajennetaan.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Pedagogisena painopisteenä on vuosina 2022-2025 vuorovaikutus- ja tunnetaidot. Varhaiskasvatustoiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa edistetään lasten vuorovaikutustaitoja ja syrjäytymisen ehkäisemistä.
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Varhaiskasvatuksen toiminta toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti ja toiminnan toteutumista arvioidaan kaksi kertaa vuodessa Valssi-laadunarviointijärjestelmän avulla. Toteutetaan kasvatus- ja koulutuspoliittista ohjelmaa, arvioidaan ja kehitetään sen toimenpiteitä yhteistyössä opetus- ja nuorisopalveluiden kanssa.
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö	Tuemme yhdessä eri toimijoiden kanssa yrittäjyyskasvatusta, uutta yritystoimintaa sekä olemassa olevien yritysten kasvua ja elinvoimaa	Liikevaihdon ja viennin kehitys Yrityskanta / 1000 as. Uudet yritykset / 1000 as. Yritysmuutoseisämittaukset	
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Kuopio on vetovoimainen opiskelukaupunki	Koulutuksen vetovoimaisuus, hakijamäärät; UEF, Savonia, Sakkyy Alueelle jäävien valmistuneiden osuus	Kuopiossa on laadittu kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma, jonka tavoitteena on varmistaa laadukas kasvatus ja opetus sekä tukea lasten ja nuorten hyvinvointia varhaiskasvatuksesta toisen asteen opintojen loppuun. Viedään ohjelman mukaisia toimenpiteitä eteenpäin arvioiden ja kehittämällä toimintaa.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Koulutus vastaa ennakoivasti työelämän muuttuviin tarpeisiin		
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Osallistutaan kansallisiin verkostoihin aktiivisesti. Tehdään yhteistyötä eri kaupunkien ja yhteistyötahojen sekä kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Toiminnan toteuttamisessa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteita.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Kiinnitämme lasten kanssa huomiota ruokahävikkiin ja ohjaamme lapsia välttämään ruokahävikin syntyä.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Varhaiskasvatuspalveluiden sähköisen asioinnin kehittäminen jatkuu asiakastietojärjestelmän kehittämisen kautta.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan vuosittain.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Toiminnassa huomioidaan lapsen etu ja päätöksen teon yhteydessä laaditaan lapsivaikutusten arviointi.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Varhaiskasvatuksen rekrytointiyksikkö tehostaa rekrytointimarkkinointia ja oppilaitosyhteistyötä. Vahvistetaan työnantajamielikuvaa ja -vetoa rekrymarkkinoinnin avulla.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Työyksiköiden palaverit, suunnittelu- ja arviointipäivät toteutetaan pedagogisen johtamisen vuosikellon mukaisesti. Henkilöstö osallistetaan kehittämistyöhön.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Varhaiskasvatusyksikön johtajille on esihenkilöiden työhyvinvointiryhmä, joka suunnittelee työhyvinvointia tukevaa toimintaa. Esihenkilöille järjestetään osaamista vahvistavaa koulutusta ja työhyvinvointiin liittyvää koulutusta/valmennusta.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Henkilöstölle järjestetään täydennyskoulutusta koulutussuunnitelman mukaisesti.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työnteijäkokenemusta	Työhyvinvointikysely	Yksiköissä on yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat, joita kehitetään ja päivitetään vuosittain.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Mahdollistetaan etätöiden tekeminen kaupungin ohjeiden mukaan.
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestävyyden mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Palveluverkostoa kehitetään vastaamaan palvelutarpeen kysyntää.

Tunnusluvut

Suorituskykyymittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue (%)	92	90	93	96	96
★					
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue (%)	93	91	98	99	99
★					

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0–6-vuotiasta lasta kohden (€)	11 491	11 680	6 402	12 271	12 849
★					

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0–6-vuotiaista (%)	75,5	78,5	78,4	74,0	75,0
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Päivähoidon tilojen määrä (m ²)	52 789	50 397	52 591	53 993	53 993
Päivähoidon tilojen määrä (m ² / lapsi)	13	12	12	13	13
Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	4 097	4 060	4 302	4 150	4 200
Yksityisessä päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	1 201	1 341	1 394	1 200	1 200
Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	261	225	211	250	220
Yksityisessä perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	47	39	37	40	40
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä	5 606	5 665	5 944	5 640	5 660
Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki Kelalle (lasten määrä)	1 351	1 335	1 232	1 330	1 300

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupungin asukasmäärän ja palvelujen kysynnän kasvu lisäävät palvelutarvetta perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa.

Vuonna 2024 perusopetuksen oppilasmäärän ei käänny juurikaan laskuun vaikka tulevien 1.-luokkalaisten ikäluokka on aikaisempaa pienempi. Oppilasmäärä säilyy sangen samana maahanmuuton ja kuntien välisen muuton ansioista. Tulevina vuosina syntyvyyden lasku johtaa oppilasmäärän maltilliseen pienenemiseen. Kuitenkin oppilasmäärän muutokset jakautuvat Kuopion alueiden välillä epätasaisesti siten, että oppilasmäärän kasvu painottuu erityisesti kaupunkialueelle ja lasku maaseutualueelle.

Maaseutualueella oppilasmäärä vähenee ja alueella asuvien alle kouluikäisten lasten määrän perusteella väheneminen kiihtyy seuraavien vuosien aikana. Palveluverkostoa tulee päivittää lapsi- ja oppilasmäärän muutoksen, opetuksen yhdenvertaisen tason takaamisen, palveluverkoston kehittämisen ja tilojen käytön tehostamisen näkökulmasta. Alueiden tarveselvitykset tulee tehdä yhdessä varhaiskasvatuksen nuorisopalvelujen ja hyvinvoinnin palvelualueen kanssa. Tarveselvitysten yhteydessä selvitetään myös alueiden muuta palvelutarvetta.

Nuorten määrän kasvu näkyy myös nuorisopalveluissa. Myös nuorisopalveluissa kasvua on eniten eteläisellä alueella. Kasvava lasten ja nuorten määrä, sekä pandemian aiheuttama ja yhteiskunnallinen tilanne lisää nuorisopalvelujen tarvetta.

Koronapandemia sekä lasten- ja nuorten psykiatrisen hoidon huono tilanne viime vuosina on lisännyt lasten ja nuorten oireilua koulussa sekä poissaolojen ja koulua käymättömien oppilaiden määrää. Myös epävakaa yhteiskunnallinen tilanne ja Ukrainan sota sekä huoli ilmaston ja luonnon tilasta heikentävät osaltaan lasten ja nuorten hyvinvointia. Edellisten lukuvuosien aikana oppilaiden poissaolot ovat lisääntyneet huomattavasti. 1.8.2023 tulivat voimaan opetussuunnitelman uudistukset, joilla pyrittiin parantamaan kouluun kiinnittymistä, tarkempaa poissaolojen seurantaa ja poissaoloihin puuttumista. Normien muutosten toivotaan parantavan kouluun kiinnittymistä ja vähentämään poissaoloja. Lasten- ja nuorten psykiatrisen sairaanhoidon tilanne on parantunut jonkin verran vuoden 2023 aikana, mikä todennäköisesti näkyy positiivisesti myös perusopetuksessa.

Yhä useampi oppilas tarvitsee oppimisen tukea ja tehostetussa tuessa olevien oppilaiden määrä on kasvanut noin yhden prosenttiyksikön vuodessa. Erityisen tuen tarve on kasvanut hitaammin ja tällä hetkellä olisi tarvetta lisätä varhaista puuttumista ja oikea-aikaista yleistä sekä tehostettua tukea, jotta vältetään kalliimmilta, korjaavilta tukitoimilta. Kouluissa on tuen tiimi, jonka tarkoituksena on vahvistaa joustavaa tuen resursointia.

Hyvinvointialueen aloittaminen vuonna 2023 on vaikeuttanut opiskeluhuollon toimintaa erityisesti Wilma-oikeuksien puuttumisen vuoksi. Lisäksi opiskeluhuollon toimintaa on vaikeuttanut jonkun verran psykologien saatavuus ja vaihtuminen mutta vuonna 2024 tilanteen toivotaan kohenevan. Kuopion kaupungin esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma päivitettiin syksyllä 2023 ja on yhteisöllisen opiskeluhuollon vuosikellon lisäksi käytössä kaikilla peruskouluilla vuoden 2024 alusta.

Perusopetus ja nuorisopalvelut toteuttaa myös Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelmassa ja hyvinvointisuunnitelmassa sovittuja toimenpiteitä. Koulupäivän yhteydessä toimivia Kuopion harrastamisen mallin kerhoja toteutetaan yli puolella Kuopion peruskouluista. Tavoitteena on lisätä toimintaan osallistuvien koulujen määrää, mikäli rahoitusta saadaan jatkossa enemmän.

Joustavaa esi- ja alkuopetuksen hanketta toteutetaan yhdessä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Hankkeen tavoitteena on edistää joustavan esi- ja alkuopetuksen yhteisen pedagogiikan toteuttamista sekä vahvistaa esi- ja alkuopetuksen yhteistyön toimintatapoja ja -mahdollisuuksia.

Nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston toimivuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Oppivelvollisuuden laajentaminen on muuttanut ohjaustoimintaa perusopetuksessa ja nuorisotyössä. Opinto-ohjauksen kehittämishankkeella ja koordinoivan opinto-ohjaajan työpanoksella kehitetään uusia käytänteitä

perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheeseen. Vuoden 2024 yhtenä kehittämiskohteena on työelämäpainotteiden perusopetuksen (TEPPO) kehittäminen osana tehostettua ohjausta Etsivän nuorisotyön ja Ankkuritiimin havaintojen mukaan yhä nuorempien päihteiden käyttö on lisääntynyt Kuopiossa, mihin pyritään puuttumaan monitoimijaisesti.

Digitaalisten välineiden ja oppimisympäristöjen käyttö osana opetusta ja oppimista monipuolistuu. Tavoitteena on, että digitaaliset laitteet ja sovellukset ovat luonteva oppimisen väline, jolloin kaikki saavat riittävät ja yhdenvertaiset valmiudet toimia yhteiskunnassa aktiivisina monimuotoisen median käyttäjinä ja tuottajina. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi huolehditaan osaamisesta ja siitä, että käytössä on riittävä laitekanta. Opetushenkilöstön digitaalisten välineiden käyttöä pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti kehitetään tarjoamalla tukimateriaaleja digitaalikalenterin sisältöjen toteuttamiseksi sekä vahvistamalla koulujen omaa pedagogista tukea. Digitaalisessa työskentelyssä huolehditaan erityisesti lasten, nuorten ja henkilöstön tietosuojasta ja tietoturvasta.

Nuorten vapaa-ajan digitalisoitumisen vuoksi nuorisopalvelut suuntaavat työtään verkossa tapahtuvaan nuorisopalveluihin aikaisempaa enemmän. Liikkuvaa nuorisotyötä kehitetään ja sen avulla pyritään tavoittamaan myös niitä nuoria, jotka eivät käy tai joiden ei ole mahdollista käydä nuorisotiloilla.

Perusopetukseen valmistava opetus järjestetään Rajalan koulussa vuosiluokille 1 – 6 ja Hatsalan koulussa vuosiluokille 7 – 9. Lisäksi määräaikaisia perusopetukseen valmistavan opetuksen luokkia on kuusi. Vuoden 2023 lopussa Kuopiossa on noin 170 perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasta. Osa oppilaista opiskelee valmistavaa opetusta inklusiivisesti, jolloin valmistava opetus toteutetaan perusopetuksen ryhmässä oppilaan lähikoulussa valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Valmistavien luokkien lisäksi kehitetään inklusiivista valmistavaa opetusta oppilaan lähikouluissa erityisesti alkuopetuksessa olevien lasten osalta.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita on eniten Ukrainasta, Venäjältä, Syyriasta ja Afganistanista. Vuoden 2023 loppuun mennessä valmistavan opetuksen ukrainalaisista oppilaista noin 100 on siirtynyt perusopetukseen. Osa ukrainalaisista opiskeli aluksi etänä Ukrainaan mutta kotikuntaoikeuden myötä he ovat siirtyneet Suomen oppivelvollisuuden piiriin.

Maahanmuuttajalapsille ja nuorille tarvitaan kohdennettuja palveluja ja tukitoimia, joista yhtenä painopisteenä on maahanmuuttajien ohjauksen vahvistaminen sopivimman koulupolun löytämiseksi ja koulupolun jatkuvuuden turvaamiseksi sekä perusopetuksessa että toisella asteella. Kuopiossa on aloittanut suomi toisena kielenä opetuksen ja S2-oppilaan tuen kehittämisen hanke, jossa pyritään vahvistamaan maahanmuuttotilastaisten oppilaiden perustaitoja vuosiluokilla 7 - 9, tukemaan yhteisopettajuuden ja kielellisen tuen kehittämistä opiskelun edistämiseksi sekä sujuvoittamaan joustavaa ja tuettua siirtymää valmistavasta opetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen, nivelvaiheen koulutukseen ja toiselle asteelle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Palveluverkoston ja palvelutarpeen tarkastelu

Palveluverkosta ja sen palvelevuutta tarkastellaan ja päivitetään jatkuvana prosessina. Perusopetuksen ja nuorisopalveluiden toimintayksiköissä on runsaasti kiireellisiä korjaamis- ja kehittämistarpeita.

Mölymäelle rakennetaan Minna Canthin koulun uudisrakennus. Koulurakennus on valmis syksyllä 2027, jolloin rakennukseen muuttaa Hatsalan koulu väistöön kahdeksi vuodeksi. Kun Hatsalan koulun uudisrakennus valmistuu vuonna 2029, Minna Canthin koulu muuttaa Mölymäelle. Tällä järjestelyllä vältetään investointi kalliisiin väistötiloihin.

Särkiniemen koulun, päiväkodin ja nuorisotyön tilojen tarveselvityksen pohjalta siirrytään hankesuunnitteluun.

Riistaveden monitoimijatalo, jonka yhteydessä toimii Riistaveden yhtenäiskoulu, valmistui syksyllä 2023. Jynkän lisätilat varhaiskasvatukselle, nuorisopalveluille ja yhdelle erityisluokalle valmistuvat vuonna 2024.

Vuonna 2024 tulee päättää useiden huonokuntoisten tai laajaa peruskorjausta tarvitsevien koulujen tulevaisuudesta. Muiden muassa Muuruveden koulun käsityön opetuksen tilat eivät ole enää oppilaille terveellisiä, mistä johtuen käsityön opetus on järjestetty Juantehtaan koulun tiloissa 1.1.2023 alkaen.

Nuorisotyön ja -toiminnan lähtökohta on asuinalue. Nuorisopalvelujen organisaatiomuutoksen yhteydessä perustetut alueelliset tiimit korostavat tätä lähestymistapaa. Nuorisopalvelut tiivistävät yhteistyötä koulujen kanssa tilojen käytössä nuorten vapaa-ajalla ja osallistuvat omalla panoksellaan opetussuunnitelman toteuttamiseen. Ryhmytyksiin, erityisluokka- ja välituntitoimintaan liittyvä yhteistyö jatkuu ja laajenee. Hankkeen avulla alkuun saatettu koulunuorisotyö pyritään vakiinnuttamaan keskeiseksi työmuodoksi.

Ajanmukaisten oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittäminen

Hankesuunnittelujen yhteydessä kehitetään uudenlaisia ja ajanmukaisia oppimisympäristöjä ja luodaan oppimisympäristökonseptia yhdessä eri koulujen ja toimijoiden kanssa. Tällä hetkellä painopiste on yläkoulukonseptin suunnittelussa. Yläkoulukonseptin erityinen haaste on tiimiopettajuutta ja muuntojoustavuutta mahdollistavien ja terveysturvallisten erikoisluokkien suunnittelu. Konseptia kehitetään useissa työryhmissä, jotka keskittyvät tilojen ja tiimiopettajuutta tukevan pedagogisen konseptin kehittämiseen.

Digitaalinen ympäristö on osa jokaisen lapsen, oppijan ja opettajan arkea, ja tavoitteena on, että kaikilla on käytössään pedagogiikkaa tukeva ajanmukainen teknologia ja tietoverkot. Perusopetuksessa oppilaslaitteiden määrää on kasvatettu, lisäksi toiminnassa on oppilaiden henkilökohtaisten laitteiden pilotti, josta kerätään kokemuksia oppilailta, opettajilta ja huoltajilta.

Nuorisopalveluissa tavoitteena on myös digitaalisen median ja teknologian aktiivinen, tehokas ja turvallinen käyttö ja sen kehittäminen. Myös nuorisotyön raportointia kehitetään ja uudistetaan. Nuorisopalveluissa pilotoidaan kuntaliiton kehittämää valtakunnallista NuoDo-raportointijärjestelmää, joka avaa paremmin työn sisältöä.

Lasten, nuorten kasvamisen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki

Erilaisten tukimuotojen tarve ja varhaisen tuen merkitys kasvaa edelleen. Kuopion kaupungin perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelmassa 2018 – 2025 linjataan tavoitteet ja toimenpiteet, joilla tuetaan oppilaita ennakoivasti ja oikea-aikaisesti, tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaiden poissaolojen lisääntyminen viime vuosina on ollut hälyyttävää mutta 1.8.2023 normipohjaan lisätty velvollisuus tukea kouluun kiinnittymistä vähentää poissaoloja tulevaisuudessa. Runsaat poissaolot lisäävät tuen tarvetta ja heikentävät oppilaiden oppimistuloksia ja hyvinvointia.

Tuen kehittämisessä painopisteenä on koulun toimintakulttuurin kehittäminen, tuen tiimien luominen jokaiseen kouluun, tiimiopettajuuden lisääminen ja opettajien minäpystyvyyden vahvistaminen koulutusten avulla. Kuopiossa on muun muassa koulutettu yli 200 opettajaa ja nuorisonohjaajaa NEPSY-valmentajiksi, mikä on valtakunnallisesti tarkasteltuna poikkeuksellisen suuri määrä. Turvataitojen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämishankkeet pyrkivät vahvistamaan koulun ennaltaehkäiseviä tuen rakenteita.

Entisen Puistokoulun tiloihin on siirretty eri koulujen alaisuudessa olevia toimintoja, jotka työskentelevät oppilaiden tukemiseksi ja kouluun kiinnittymisen vahvistamiseksi. Tavoitteena on löytää synergiaetuja eri toimintojen välillä. Puistokoulun tiloissa toimii Alavan sairaalakoulun OTE- ja VOTE-luokat sekä konsultaatio, Minna Canthin koulun TEKEVÄ -jopo sekä aikuislukion hallinnoimat TUVA, SILTA-TUVA, paja-TUVA ja S2-Tuva.

Nuoret, joilla on vaara jäädä ilman koulutuspaikkaa perusopetuksen jälkeen tai jotka keskeyttävät toisen asteen opiskelun, ohjataan etsivän nuorisotyön ja muiden toimijoiden kanssa ajoissa tarvittavien tukipalvelujen piiriin. Nuorisopalvelut on aktiivisesti mukana kehittämässä Kuopion Ohjaamo-toimintaa. Ohjaamossa työskentelee kaksi nuoriso-ohjaajaa. Hankkeena alkanut Ohjaamo-toiminta vakiinnutetaan omaksi toiminnaksi. Oppivelvollisuuden jatkuminen on lisännyt yhteistyön tarvetta toisen asteen, nuorisopalveluiden ja perusopetuksen kesken nivelvaihtoiminnassa. Nuorten tukemista suunnitellaan yhä enemmän yhteistyössä.

Etsivää nuorisotyötä kehitetään painotukseltaan palveluohjauksellisempaan suuntaan.

Erytisnuorisotyön resursseja kohdennetaan runsaasti pähteitä käyttävien nuorten kanssa tehtävään työhön. Ankuri-tiimin nuorisonohjaajan, poliisin ja sosiaalityön tiivis yhteistyö koulujen kanssa jatkuu.

Perusopetus ja nuorisopalvelut suunnittelevat ja toteuttavat Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelmassa sovittuja toimenpiteitä.

Yhdessä tekeminen ja osallisuus

Yhdessä tekeminen on yksi painopiste toiminnassa. Perusopetus ja nuorisopalvelut osallistuvat aktiivisesti erilaisiin kaupungin strategisia painopisteitä tukeviin kehittämishankkeisiin, joissa luodaan ja kokeillaan uusia pedagogisia ja digitaalisia toimintamalleja. Hankkeisiin osallistetaan toimijoita yli hallintokuntien ja hankkeissa tehdään yhteistyötä erityisesti Pohjois-Savon kuntien kanssa, mutta myös valtakunnallisesti.

Aluehallintoviraston myöntämällä avustuksilla järjestetään useita kymmeniä lasten ja nuorten erilaisia harrastuskerhoja kouluilla ja nuorisotiloissa. Liikunnallista nuorisotyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan kaikissa nuorisotiloissa. Harrastamisen Suomen-mallin toteuttaminen on vakiintunut. Kouluilla toteutettavat harrastukset valitaan syksyisin Koululaiskyselyn perusteella.

Arviointityön ja mittaristojen kehittäminen

Kasvatus ja koulutuspoliittinen ohjelma on valmistunut ja toimenpiteet priorisoitu. Ohjelman seurantaan liittyvät mittarit otetaan käyttöön toiminnan arvioinnissa. Oman toiminnan arvioinnin kokonaisuutta kehitetään. Jatkuvan arvioinnin perusteella määritetään tulevat kehittämistavoitteet. Nuorisopalvelujen arviointia toteutetaan osana valtakunnallista seuranta- ja arviointia. Arvioinnin kokonaisuutta kehitetään huomioiden tiedolla johtamisen tavoitteet muun muassa laatimalla toistuva perusopetuksen kysely

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		Perusopetuksessa oppilaiden osallisuutta oman opetuksensa suunnitteluun lisätään ikätason mukaisesti. Lapset ja nuoret osallistetaan koulu- ja nuorisotilojen verkostosuunnitteluun.
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Lähiliikuntapaikkoja suunnitellaan koulujen yhteyteen. Koulut toimivat lähipalvelukeskuksina, joissa eri palveluja ja erilaista iltakäyttöä. Nuorisotilojen kävijämääriä seurataan.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Tuetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumista lapsuudesta ja nuoruudesta lähtien. Perusopetuksessa on tehty yhteistyötä hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen kanssa liikunnan edistämisessä. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue on irtisanoutunut yhteistyöstä, joten Liikkuva koulu jatkuu koulujen toiminnan puitteissa ja Liikuntapolku-toiminta lakkaa kokonaan. Lisäksi kouluilla on kerhotoimintaa ja harrastamisen Suomen-malliin kuuluvia kerhoja. Nuorisopalveluissa mahdollistetaan matalan kynnyksen liikkumisen harrastaminen lapsille ja nuorille.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Nuorisopalveluissa tehdään päihteiden käytön ennaltaehkäisyyn painottuvaa työtä. Perusopetuksessa päihteiden käytön ennaltaehkäisy kuuluu osaksi opetusta ja opiskeluhoitosuunnitelman päihteisiin puuttumismalli on päivitetty.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeiden osuus	Yhteisöllisen opiskeluhoillon koulukohtaiset vuosikellot otetaan käyttöön ja niitä kehitetään edelleen. Perusopetuksen henkilöstö on saanut koulutusta varhaiseen tunnistamiseen ja puuttumiseen. Perusopetuksen ja hyvinvointialueen yhteistyö mielenterveyden haasteiden ennaltaehkäisyyn ja tukemiseen käytössä
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Lasten ja nuorten osallisuutta kehitetään. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetukseen laaditaan "vuosikalenteri", jota kaikki peruskoulut noudattavat. Kalenterissa määritellään tunne- ja

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			<p>vuorovaikutustaitojen minimitavoitteet jokaiselle vuosiluokalle.</p> <p>Jokaisessa luokassa käytössä ryhmäyttämiseen tähtäävät toimenpiteet ja varmistetaan että jokaisella oppilaalla on vähintään yksi kaveri koulussa.</p> <p>Nuorisopalveluissa erityis- sekä etsivän nuorisotyön pienryhmätoiminta ja koulunuorisotyö vastaavat yksinäisyyden tuomiin haasteisiin.</p>
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutumisen	<p>Toiminnan laatua kehitetään ohjauksen, yhteisten toimintamallien ja täydennyskoulutusten avulla. Lasten ja nuorten oppimisvalmiuden ja oppimisen tulokset parantuvat suunnitelmallisten toimintamallien avulla. Oppilaat saavat varhaista ja riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.</p> <p>Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman toteutumisen seurantaan laadittu kysely valmis ja tehty oppilaille ja huoltajille</p>
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	<p>Kulttuuritilojen kävijämäärät</p> <p>Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit</p> <p>Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat</p>	<p>Harrastamisen Suomen-mallin kerhot ja muu koulujen kerhotoiminta toimii kaikilla kouluilla.</p> <p>Nuorisopalvelut tarjoaa laadukasta ja monipuolista leiri ja vapaa-ajantoimintaa. Nuorisopalvelut tuottavat runsaasti vapaa-ajan toimintamahdollisuuksia nuorille.</p>

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö	Tuemme yhdessä eri toimijoiden kanssa yrittäjyyskasvatusta, uutta yritystoimintaa sekä olemassa olevien yritysten kasvua ja elinvoimaa	Liikevaihdon ja viennin kehitys Yrityskanta / 1000 as. Uudet yritykset / 1000 as. Yritysmuutoseisämittaukset	Perusopetuksessa on yrittäjyyskasvatusta kaikissa kouluissa. Oppilaat vierailevat Yrityskylässä ja TAT:n laatima yrittäjyyteen liittyvä oppimateriaali on käytössä kaikilla kouluilla.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Kuopio on vetovoimainen opiskelukaupunki	Koulutuksen vetovoimaisuus, hakijamäärät; UEF, Savonia, Sakky Alueelle jäävien valmistuneiden osuus	Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelmalla varmistetaan laadukas kasvatus ja opetus sekä tuetaan hyvinvointia varhaiskasvatuksesta toisen asteen loppuun. Oppimisympäristö- ja nuorisotilasuunnittelun konseptointia jatketaan. Perusopetuksessa painopiste on yläkoulujen konseptoinnissa. Konseptissa määritellään pedagogisen, digitaalisen ja fyysisen oppimisympäristöjen keskeiset periaatteet ja linjaukset, joilla sujuvoitetaan käyttäjäkeskeistä toimitila- ja laitteistosuunnittelua.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Koulutus vastaa ennakoivasti työelämän muuttuviin tarpeisiin		Oppilaanohjausta kehitetään jatkuvasti ja ohjaussuunnitelma koskee vuosiluokkia 1 - 9. Tuen tarpeiden varhaisella tunnistamisella ja oikea-aikaisella tuella vähennetään syrjäytymistä ja siten varmistetaan työvoiman riittävyyttä. Kehitetään alueellista yhteistyötä sekä työelämäpainotteista perusopetusta osana tehostettua ohjausta.
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Toimitaan alueellisena veturina ja osallistutaan valtakunnalliseen OPPIVA-verkoston, kuntatyönantajaverkoston sekä muiden verkostojen toimintaan. Perusopetuksessa kansainvälinen yhteistyö on palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle ja moni koulu on tehnyt kansainvälisen vaihdon Erasmus-akkreditoinnin.

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Lisätään kierrätetyn materiaalin käyttöä. Pyritään lisäämään Vihreä lippu-ympäristöohjelmaan kuuluvien peruskoulujen määrää. Nuorisopalveluissa kierrätystä tehostetaan nuorisotiloilla.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Toteutetaan ilmasto- ja energiavarojen hanketta. Ilmastonmuutoksen hillintään tähtäävät toimenpiteet otetaan osaksi kaikenikäisten lasten opetusta. Nuorisopalveluissa pyritään suosimaan julkisia kulkuneuvoja siirtymässä mahdollisuuksien mukaan.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmasto- ja energiavarojen parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Kouluilla on ruokahävikkimittareita ja ylijäämäruoan myyntiä. Ruokapalveluneuvotteluissa pyritään edelleen sopimaan lähi- ja kasvisruoan lisäämisestä sekä ruokakasvatusyhteistyöstä.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Toteutetaan Vihreä Lippu -toimintaa.

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Digitaalisten palveluiden kehittämissuunnitelmassa linjataan, miten digitalisaatiota kehitetään osana palveluntuotantoa. Perusopetuksen asiakaskysely rakennetaan palvelutyytyväisyyden arvioimiseksi. Nuorisopalveluissa digitaalista työtä lisätään suuremman tavoitavuuden saavuttamiseksi.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Luodaan ja otetaan käyttöön säännöllisesti oppilas- ja huoltajakysely kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman toteutuksen seurantaan. Nuorisopalveluissa osallistutaan valtakunnallisiin nuorisotilakysely- tutkimuksiin, etsivän työn Sovari-palautekyselyyn sekä suunnataan kyselyjä myös toimintaan osallistumattomille nuorille.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Kaikessa toiminnassa huomioidaan lapsivaikutukset ja tehdään aina tarvittaessa lapsivaikutusten arviointi.
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Osallistutaan aktiivisesti johtamisen ja työnantajayhteistyön kehittämiseen. Vahvistetaan mielikuvaa Kuopiosta hyvänä työnantajana. Vähennetään määräaikaista palvelussuhteita ja osa-aikatyötä aina kun se on mahdollista. Mahdollistetaan sisäinen liikkuvuus.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Johtamista kehitetään. Koulujen ja nuorisopalvelun tiimirakenteita kehitetään ja vahvistetaan.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Esihenkilötyötä kehitetään virasto- ja yksikkötasolla mm. koulutuksen, tiimitoiminnan ja sparrauskeskustelujen avulla. Nuorisotyön raportointia kehittämällä tuetaan tiedolla johtamista.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Varmistetaan koulutustarpeiden ja koulutussuunnitelmien vastaavuus. Täydennyskoulutusta kehitetään jatkuvasti. Sisäistä liikkuvuutta edistetään.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokeemusta	Työhyvinvointikysely	Opettajien minäpystyvyyttä kehitetään koulutusten ja henkilökohtaisen kouluttautumissuunnitelman avulla. Tiimiopettajuutta lisätään.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Henkilöstö ja oppilaat osallistetaan kehittämiseen. Virastossa mahdollistetaan monipistetyöskentely. Tiimimallin hyödyntäminen nuorisopalveluissa osallistaa henkilökunnan tiiviimmin työn kehittämiseen.
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	Palveluverkko optimoidaan. Digitaalisten palvelujen mahdollisuuksia selvitetään. Nuorisopalveluissa yhteiskäyttötilojen tehokas hyödyntäminen nuorisotiloja suunnitellaan.
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestävyyden mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Verkostoselvitys tehdään kouluverkon optimoimiseksi.

Tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7–15-vuotias lapsi (€)	9 989	10 189	5 612	10 958	11 387
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Oppilasmäärä 20.9.	10 780	10 899	10 899	10 899	11 082
Luokkamutoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä (%)	4,8	4,5	4,5	4,8	4,8
Opetusryhmän keskikoko 1 - 6 luokilla	17,0	17,1	17,2	17,2	17,2
Opetusryhmän keskikoko 7 - 9 luokilla	19,0	18,9	18,8	18,9	18,9
Vuosiviikotunnit / oppilas	1,80	1,81	1,81	1,81	1,81
Tilojen määrä (m ² / oppilas)	13	13	14	14	14
Nuorisopalveluiden asiakaskäynnit (kpl)	145 000	160 364	96 254	215 000	215 000
Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	300	340	250	300	300
Nuorisopalveluiden bruttokustannus (€ / asiakaskäynti)	25	25	24	19	20
Nuorisopalveluiden tilojen määrä (m ²)	9 577	9 533	9 997	9 997	7 470

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kuopiolaisessa lukio-opetuksessa yhdessä oppiminen ja kasvaminen sekä opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen ovat keskiössä. Opettajien koulutus ja hyvinvoinnin erilaisten tukipalveluiden kehittäminen ovat merkittävä osa koko lukioyhteisön hyvinvointia. Rehtoreiden oppilaitosjohtamista tuetaan moninaisin tavoin ja tiedolla johtamista kehitetään digitaalisilla ratkaisuilla.

Kuopion lukioverkossa toimii vuonna 2024 kuusi päivälukiota ja aikuislukio. Yleislukio-opetuksen lisäksi Kuopion lukiot tarjoavat monipuolista erikoislukio-opetusta: Kuopion klassillisen lukion urheilulinja, Kuopion Lyseon lukion IB-linja (International Baccalaureate) ja Kuopion taidelukio Lumitin musiikin, tanssin ja ilmaisutaidon linjat. Kallaveden lukiossa on liiketoiminnan linja ja Nilsin lukiossa toimii alppikoulu.

Lukiokoulutukseen ensisijaisesti hakeneiden määrä oli vuonna 2023 30 hakijaa enemmän kuin lukiokoulutukseen oli varattu aloituspaikkoja. Yhteishaun ikäluokasta n. 55 % haki lukiokoulutukseen. Lukioiden sisäänkäynnin keskiarvorajaksi muodostui 7.00. Vuoden 2023 yhteishaussa aloituspaikkojen määrä on 777. Lukioipaikka turvataan edelleen noin 52–53 %:lle perusopetuksen päättävistä kuopiolaisista nuorista.

Kuopion lukioiden laajaa yhteistoimintaa kehitetään edelleen muun muassa digitaalisen hybridiopetuksen keinoin lukiokoulutuksen saatavuuden turvaamiseksi. Lukiokurssien virtuaalinen kurssitarjotin mahdollistaa kurssien saatavuuden ja resurssien järkevän käytön oppiaineissa, joissa valintamäärät ovat pienet. Samanaikaisesti tehostetaan henkilöstöresurssin yhteiskäyttöä erityisesti keskustakampuksen lukioissa ja kehitetään hybridiopetusta kaikkien lukioiden aineryhmien yhteistyöllä.

Toisen asteen yhteistyöstä ammatillisen koulutuksen kanssa (kaksoistutkinto) vastaa Kuopion aikuislukio. Kaksoistutkintolaisten opetus toteutetaan Savilahden kampuksella. Kaksoistutkintoon hakeutuvien määrän ennustetaan nousevan uuden toimintamallin takia.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Oppivelvollisuuslaki ja maksuton toinen aste

Oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021. Kolmannen ikäluokan aloittaessa opintonsa lukuvuonna 2023–2024 on tuen, ohjauksen ja neuvonnan määrä lisääntynyt oppivelvollisuusohjaajan työssä. Oppivelvollisuuden suorittamisen valvontatehtäväkenttä on moninaistunut, ja erityistä huomiota aiheuttavat uudet kotikuntailmoitukset sekä maahanmuuttajien mahdollisuus anoa kotikuntastatusta tulevaisuudessa. Lukioilla erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen lisätarvetta seurataan ja tehostetaan yhteistyötä perusopetuksen, nuorisopalvelujen ja Kuopion Työllisyyden palvelutori -toiminnan kanssa.

Toisen asteen maksuttomuuden myötä niin oppimateriaalikustannukset kuin henkilötyömäärä ovat lisääntyneet lukiossa. Kustannusten kehitystä seurataan taloushallinnon kanssa ja kolmannen ikäluokan aloitettua voidaan lukuvuoden 2023–2024 aikana tarkentaa tulevaisuuden resurssitarpeita edelleen.

Oppimisympäristöt ja pedagoginen valmentaminen

Ajanmukaisten oppimisympäristöjen ja digitaalisen toimintakulttuurin kehittäminen on keskeisessä roolissa tulevaisuudessa. Maaseutukampusalueen hybridiopetusta kehitetään edelleen. Pedagogisen valmennuksen rooli on merkittävä lukio-opetuksen laadun kehittämisessä. Kuopion lukioiden opettajien osaaminen on merkittävässä roolissa, kun lukiokoulutuksen laatua ja saavutettavuutta kehitetään.

Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö

Yhteistyötä eri korkeakoulujen kanssa kehitetään edelleen lukioiden rehtoreiden ja opinto-ohjauksen kanssa. Korkeakouluopintojen hyväksilukemisen mahdollisuuksia lukio-opintoihin tehostetaan ja tuetaan näin lukiolaisten

motivaatiota ja mahdollisuutta hakeutua oikealle jatko-opintopolulle korkea-asteelle. Lukuvuoden 2023-2024 valmistellaan TYKO viikon toteuttamista keväälle 2025.

Kansainvälisyys

Kaupungin strategian mukaisesti kansainvälistyminen on yksi lukiokoulutuksen keskeisiä tavoitteita. Kansainvälisyys ja työelämäyhteistyö on kirjattu velvoittavana myös lukiolakiin. Itä-Suomen kansainvälisyyskeskus NESTin toiminta jatkuu kaksivuotisilla sopimuksilla (2023–2025), ja mukana toiminnassa on 24 lukiota kolmen maakunnan alueelta ja neljä työntekijää. NEST-keskuksen toiminta rahoitetaan jäsenmaksuilla sekä NEST-keskuksen hallintoimien hankkeiden kautta tulevilla rahoitusosuudella.

Lukion opettajat osallistuvat aktiivisesti erimittaisille työelämään tutustumisjaksoille (ope-tet), ja lukiokoulutus on aktiivinen toimija Kuopion kaupungin ”Työllisyyden palvelutori” -hankkeessa. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kehitetään erilaisia malleja työelämäyhteistyön edelleen kehittämiseksi uuden lukion opetus suunnitelman hengessä.

Kuopion alueen urheiluakatemia

Vuonna 2023 Kuopion alueen urheiluakatemia toiminnassa on mukana kuusi toisen asteen ja kaksi korkea-asteen oppilaitosta. Yhteistyöstä on lisäksi sovittu Kuopion kaupungin perusopetuksen urheiluluokkien kanssa erillisellä sopimuksella. Toiminta rahoitetaan vuosittaisilla jäsenmaksuilla ja Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä vuosittaisella avustuksella. Tukimuodot valmentautumisen ja opiskelun yhteensovittamiseksi sekä asiantuntijapalveluiden tarjoaminen jatkuvat.

Arviointityön ja mittaristojen kehittäminen

Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman ja lukiodien vuosisuunnitelmien tavoitteiden toteutumista arvioidaan lukiokoulutuksen laatu- ja kehittämistyön vuosikellon mukaisesti. Suomen lukiodien laatustrategian tavoitteiden mukaisesti osallistutaan useisiin laatuhankeisiin vuosien 2024–2025 aikana, jolloin muodostetaan paikalliset ja kansalliset laatumittarit. Perinteinen lukiokoulutuksen arviointi perustuu lukiodien lukuvuosisuunnitelmista, kouluikkunasta ja erilaisista kyselyistä (opiskelijoiden tulo-, olo- ja lähtökyselyt, Kevan työhyvinvointikysely, THL:n TEAviisari, kouluterveyskysely) saatavaan tietoon, täydennyskoulutustietoihin sekä opiskelija- ja rehtorikyselyistä saatavaan tietoon. Näiden tietolähteiden kehittäminen reaaliaikaisempaan tulostauluun tullaan tekemään kehittämishankkeiden myötä.

Kestävä talous

Opetus- ja rehtorivirkojen täyttäminen toteutetaan taloudellisuutta ajatellen. Taloudellinen lukiokoulutuksen järjestäminen toteutuu tehostaen lukio-opetuksen järjestämistä virtuaalisesti lukiodien hybridiopetusta ja digitaalisten kurssien tarjontaa. Koulutuksiin osallistuminen toteutetaan pääsääntöisesti etäyhteyksiä käyttäen. Koulu palveluna -konseptin toimivuutta Savilahden alueella tutkitaan ensisijaisesti pedagogisena mahdollisuutena korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön rikastamiseen mutta myös resurssiviisaana ratkaisumallina tulevaisuuden lukiokoulutuksen järjestämistapana.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Toteutetaan lukion opetussuunnitelmaa. Tuetaan opiskelijoiden hyvinvointia ja fyysistä aktiivisuutta erilaisin toiminoin ja tapahtumin.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Pyritään kouluttamaan nuoria lukion opetussuunnitelman tavoitteiden suuntaisesti eri oppiaineissa raittiiseen ja aktiiviseen elämäntapaan.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Lukiokohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat päivitetään vuosittain. Järjestetään täydennyskoulutusta lukiolaisille opetussuunnitelman mukaisesti. Palkataan hyvinvointivalmentaja ja nivelvaiheen opinto-ohjaaja (NOPO) lukioiden tueksi vuodelle 2024-2025. (ESR hanke)
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Lukio-opintojen alussa järjestetään ryhmäytystä sekä tiimijakso, jonka tavoitteena on mm. opiskelijoiden yhteistyön tiivistyminen.
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Osallistutaan valtakunnalliseen lukiokoulutuksen laadun arvioinnin kehittämiseen.
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Oppilaitosten tiloja pyritään aktiivisesti vuokraamaan ulkopuolisille harrastusryhmille.

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö	Tuemme yhdessä eri toimijoiden kanssa yrittäjyyskasvatusta, uutta yritystoimintaa sekä olemassa olevien yritysten kasvua ja elinvoimaa	Liikevaihdon ja viennin kehitys Yrityskanta / 1000 as. Uudet yritykset / 1000 as. Yritysmönteisyysmittaukset	Mahdollistetaan uuden lukioiden opetussuunnitelman suuntaisesti nuorten mahdollisuuksia tutustua lukiokoulutuksen aikana laajasti työelämään eri tavoin.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Kuopio on vetovoimainen opiskelukaupunki	Koulutuksen vetovoimaisuus, hakijamäärät; UEF, Savonia, Sakky Alueelle jäävien valmistuneiden osuus	Tutustutaan Pohjois-Savon jatkokoulutuksen ja korkeakoulutuksen mahdollisuuksiin. Kehitetään työelämä ja korkeakouluviikkoa (TYKO viikko) vuodelle 2025.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Koulutus vastaa ennakoivasti työelämän muuttuviin tarpeisiin		
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Kuopion lukiokoulutus osallistuu valtakunnallisiin ja alueellisiin verkostoihin ja kehittämistyöhön.

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Päätetään lukioverkosto vuoden 2024 aikana ja käytetään "koulu palveluna" loppuraportin tietoja hyödyksi päätöksenteossa.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Viestitään aktiivisesti lukiolaisille ravinnon merkityksestä oman elämän tukipilarina. Pyritään edelleen sopimaan ja kehittämään kouluruokailua Servican kanssa.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
	ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä		
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Kaikilla lukiolaisilla on oma päätelaite opiskelua varten. Teetämme lukuvuosittain tulo-, olo- ja lähtökyselyt lukiolaisille.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Opiskelijoita osallistetaan päätöksentekoon.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Tehdään kaupunkitasoista yhteistyötä mm. johtamisen ja rakenteiden kehittämiseksi.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Esimiestyötä lukiokoulutuksessa tuetaan säännöllisillä kokoontumisilla, uusien rehtoreiden perehdyttämisellä ja mentoroinnilla, johtamiskoulutuksiin osallistumisen tukemisella sekä mahdollisuudella työkiertoon.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat päivitetään vuosittain. Järjestetään täydennyskoulutusta koulutussuunnitelman mukaisesti. Turvallisuussuunnitelmat ja riskienarvioinnit päivitetään vuosittain. Toteutetaan työhyvinvointipari-toimintaa. Henkilöstön osaamista kehitetään koulutuksen ja tutoroinnin/mentoroinnin avulla. Työyhteisöjen hyvinvoinnin johtamiseen käytetään QWL järjestelmää.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Tarkastellaan vuoden 2024 aikana Kuopion lukiokoulutuksen lukioverkostoa ja tehdään päätös millainen sen tulisi olla vuonna 2035. Käytetään apuna "koulu palveluna" konseptin selvitysraporttia Savilahden kampuksella.

Tunnusluvut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
---------	---------	---------	-----------	--------------	--------------

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 518	2 536	2 493	2 536	2540
Kahden tutkinnon koulutuksen opiskelijamäärä	137	210	212		300
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	62	68	68	85	62
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	52	50	50	52	52
Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	18	20	20	15	24
Ensisijaisten hakijoiden määrä / lukion aloituspaikat (%)	111	100	100	103	105
Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä (kpl)	2 703	3 234	3 234	3 241	3 241
Bruttokustannus € / opiskelija, kaikki vuosikurssit	7 353	7 995	4 639	9 067	9 570
Lukioiden tilojen määrä (m ²)	18 765	24 257	25 423	25 424	25 424
Tilojen määrä (m ² / opiskelija)	8	10	10	10	10

Taiteen perusopetus / Avustukset 2024

	Alle 18-vuotiaiden kuopiolaisten oppilaiden määrä 1.11.2023	€/opp	
Kuopion Rouvasväenyhdistys ry / Kuopion Muotoiluakatemia	31		1 848,00 €
Kuopion Taideopisto / Kuopion Esittävän Taiteen tuki ry	110		6 556,00 €
Kuopion Tanssistudio Oy	141		8 404,00 €
Musiikkikoulu yhdistys Kantele ry	40		2 384,00 €
Kuopion Lasten Sirkus ry	131		7 808,00 €
YHTEENSÄ	453		27 000,00 €